

LES DONES VALEM MOLT XIQUETA.

Per Cinta Laflor.

Li vaig agafar la mà, seguia igual d'arrugada i suau com sempre, però la vida que desprenia amb anterioritat s'havia esfumat, aquella màgia havia marxat.

Li vaig mirar la cara, ella mirava l'infinit, però els seus ulls marrons, els qual jo havia heretat ja no m'observaven amb paciència, s'havien apagat.

Li vaig acariciar el cabell color de la plata, i vaig entendre que de moment ja no la tornaria a veure, la persona que més havia estimat, havia perdut l'última batalla i m'havia deixat.

La tornaria a veure, però no se quan, ni amb quines circumstàncies, però tornaríem a estar juntes, això segur.

La meva àvia, la persona més valenta, bona i lluitadora del món, no havia suportat més aquell dolor i aquella nit de dissabte de maig ens va abandonar, després de 25 anys lluitant contra aquell monstre.

El "bitxo", com ella l'anomenava li havia guanyat la partida, però aquell bitxo, el càncer, ens va fer veure a tots la gran personalitat de la meua iaia.

La seva experiència m'ha guiat i em guiarà la resta de la meua vida.

Va nèixer l'any 1935, un any abans de la Guerra, i a aquella tendra edat ja va entendre que era el sofriment i la mort, però això no la va fer enrere, ella era "valentota", i molt "adelantada", sempre m'ho repetia quan em contava les seues historietes.

Jo m'imaginava els anys 50, amb aquell glamour que els caracteritzava, i a la meua iaia entrant en aquella taberna del poble, amb les seves amigues i demanant una gasosa, "*buf, encara ara recordo com ens miraven*", fou de les

primeres en fer tal cosa, i n'estava orgullosa, *“les dones valem molt xiqueta”*, sempre m'ho repetia.

“Ui, i aquell banyador que em van portar uns amics de Londres, va fer tornar boig a una quants, quina sensació va causar”, després d'allò mig poble i part de l'altre li varen demanar, però com a ella no li quedava a ningú, era una artista.

“Un accident de bicicleta era mortal filla meva, però la teva àvia es va pujar a la bici, i d'allí no la van poder baixar, i que contenta que anava jo pel poble”.

Totes aquelles experiències de la seva joventut, petits detalls, petites accions, em van fer aprendre la importància de defensar els drets que tant havien costat de guanyar a les dones, la meva iaia era única.

Ella era molt llesta, es va graduar en economia i finances, i des seguida li varen oferir feina a València, però la seva mare li va demanar que no la deixés, i va rebutjar aquella oportunitat, qui sap on hagués arribat.

No li va costar dir que no, s'estimava els seus pares, i no podia deixar-los, ja que ells, principalment el seu pare s'havien deixat la vida traient terra d'arròs per fer-la gran.

Sempre he vist l'amor molt clarament a casa meva i no dubto, que part d'aquella sòlida edificació, la va fer ella amb els fonaments de l'estimació vers la unitat familiar.

No obstant era tossuda, i tot allò que es ficava entre cella i cella ho aconseguia, així que li dec a ella, molt del que he aconseguit amb la meva tossudesa hereditària.

Vaig passar 26 anys al seu costat, i mai la vaig sentir queixar-se per aquella malaltia, ans al contrari, sempre tenia un somriure per tothom, ella hi veia esperança, provava tot tipus de beuratges que li donaven a l'hospital, per que si

bé no funcionaven amb ella, qui sap quanta gent se'n podria beneficiar de la seva acció.

Per això ara quan em fan les rutinàries exploracions penso amb ella, amb el seu valor i el seu positivisme, jo vull ser com ella, i viure la vida amb passió i optimisme.

Apreciava l'art, però quin art, encara me'n ric ara, tot allò que tingués flors, i colors ben vius li encantava, així que pintàvem les dues juntes, a la tarda quan tornava del "cole" grans jardins plens de flors de colors impossibles.

Però quan millor ho passàvem era la platja a l'estiu, sobretot quan estàvem les tres juntes, la iaia, la mama i jo, érem com tres grans amigues, les tres millors amigues del món, mai varem tenir secrets entre nosaltres, i sempre ens vam ajudar en tots aquells mals moment que vam passar.

Sense aquest trio màgic no se que hagués passat.

Però allò que recordo amb més intensitat i que encara avui em treu les llàgrimes, fou un moment, en que, en aquell maleït llit o s'hi passava els dies, em va preguntar molt sincerament, i amb el cor a la mà, "*l'estimes filla meva*", li vaig respondre: "*sí i molt*", i em respongué ràpidament, "*doncs llavors endavant, que res et faci enrere*".

Aquell va ser el seu consentiment al meu matrimoni, i sempre ho recordaré.

No podria parar d'explicar coses de la meva iaia, per que per a mi era perfecta, però se que no és la única, se que hi ha milions de iaies, que tenen experiències vitals com ella, tant valuoses, que s'han d'explotar al màxim, s'han d'esgotar.

La meva iaia ja no hi és, però si encara teniu la sort de tenir la vostra al costat, escolteu-la, estimeu-la, aprecieu-la, és el més gran que teniu, ja que són aquelles dones, que han sofert per la família, treballat per ella, aconseguit els seus somnis, i que en definitiva ens han donat esperança.

Fem que la seva experiència ens obri les portes a un món millor.